

ROKIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS TARYBA

S P R E N D I M A S **DĖL ROKIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS KONTROLIERIAUS TARNYBOS** **IŠVADOS DĖL ROKIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS 2005 METŲ BIUDŽETO** **ĮVYKDYMO APYSKAITOS IR SAVIVALDYBĖS BIUDŽETO NAUDOJIMO**

2006 m. birželio 30 d. Nr. TS-7.103

Rokiškis

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 27 straipsnio 9 dalies 10 punktu, Rokiškio rajono savivaldybės taryba **n u s p r e n d ž i a** :

Pritarti Rokiškio rajono savivaldybės kontrolieriaus tarnybos išvadai dėl Rokiškio rajono savivaldybės 2005 metų biudžeto įvykdymo apyskaitos ir savivaldybės biudžeto naudojimo (pridedama).

Savivaldybės meras

Egidijus Vilimas

Danguolė Namajūnienė, 71365

ROKIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS

KONTROLIERIAUS TARNYBA

Kodas 188662691, Respublikos g. 94, LT-42136 Rokiškis, tel.: (8-458)71365, faksas (8-458)71420
el.p. kontrol@post.rokiskis.lt, a.s. LT664010041500080041 AB bankas NORD/LB Lietuva, banko kodas 40100

I Š V A D A

DĖL ROKIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS 2005 METŲ BIUDŽETO ĮVYKDYMO APYSKAITOS IR SAVIVALDYBĖS BIUDŽETO NAUDOJIMO

2006 m. birželio 15 d.

Rokiškis

Rokiškio rajono savivaldybės kontrolieriaus tarnyba atliko finansinius auditus, numatytus Rokiškio rajono savivaldybės kontrolieriaus tarnybos veiklos plane, kurie yra sudėtinė teikiamos savivaldybės tarybai išvados dėl Rokiškio rajono savivaldybės 2005 metų biudžeto įvykdymo apyskaitos (toliau - Apyskaitos) dalis, ir kurių tikslas - nustatyti, ar Apyskaita visais reikšmingais atvejais parengta pagal Lietuvos Respublikos teisės aktų reikalavimus, nustatytus Apyskaitai, ir įvertinti savivaldybės biudžeto valdymą ir naudojimą.

Pagal Vietos savivaldos įstatymą ir Biudžeto sandaros įstatymą už Apyskaitos parengimą atsakinga Rokiškio rajono savivaldybės administracija. Savivaldybės biudžeto vykdymą organizuoja savivaldybės administracijos direktorius, savivaldybės biudžeto kasos operacijų vykdymą - savivaldybės administracijos Finansų skyrius. Rokiškio rajono savivaldybės kontrolieriaus tarnybos pareiga Savivaldybės tarybai pateikti išvadą dėl pateiktos tvirtinti metinės biudžeto įvykdymo apyskaitos, savivaldybės biudžeto naudojimo (toliau - Išvada).

Savivaldybės kontrolieriaus tarnyba auditus atliko pagal Vietos savivaldos įstatymo, Biudžeto sandaros įstatymo ir Valstybinio audito reikalavimus. Auditai buvo suplanuoti ir atlikti taip, kad suteiktų pakankamą pagrindą tvirtinti, jog nėra reikšmingų informacijos iškraipymų Finansų skyriaus tvarkomuose duomenyse, įvertinome Finansų skyriuje taikomas kontrolės priemones tinkamai informacijai iš kitų subjektų gauti, atrankos būdu įvertinome šių kontrolės priemonių efektyvumą. Kontrolieriaus tarnyba tiki, kad atliktas auditas suteikia pagrindą mūsų nuomonei ir išvadoms.

Savivaldybės kontrolieriaus tarnybos nuomone, Apyskaita visais reikšmingais atvejais parengta pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus, nustatytus Apyskaitai sudaryti.

Pažymėtinas teisės aktų nustatytas apribojimas savivaldybės biudžeto vykdymo balansinių likučių ir pajamų auditui (žr. Išvados priedo dalį „Savivaldybės biudžeto valdymo ir apskaitos procesas bei kontrolė“).

Pareikštos sąlyginės nuomonės dėl finansinių ataskaitų (žr. Išvados priedo dalį „Finansinių auditų rezultatai“).

Trūkumai vidaus kontrolės srityje ir apskaitoje (žr. Išvados priedo dalį „Vidaus kontrolė ir apskaita“).

Neįdiegtas programinis biudžetas, susietas su strateginiu planavimu (žr. Išvados priedo dalį „Strateginis planavimas ir programinis biudžetas“).

Pareiškiamo, kad, išskyrus poveikį, kurį turėtų ankstesnėse pastraipose išdėstyti dalykai, 2005 metais valdant savivaldybės biudžeto lėšas reikšmingų neatitikčių Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatytiems reikalavimams nenustatėme.

Šios Išvados sudėtinė dalis - Išvados priedas.

Savivaldybės kontrolierė

Danguolė Namajūnienė

IŠVADOS PRIEDAS

SAVIVALDYBĖS BIUDŽETO VALDYMO IR APSKAITOS PROCESAS BEI KONTROLĖ

Tarybai patvirtinus savivaldybės biudžetą, administracijos direktorius tvirtina ketvirčiais paskirstytą pajamų ir finansavimo planą (išlaidų sąrašą) pagal asignavimų valdytojus, programas, valstybės funkcijas ir ekonominę klasifikaciją. Remiantis patvirtintu sąrašu, Finansų skyriuje yra atidengiami biudžetiniai asignavimai asignavimų valdytojams. Asignavimų valdytojai yra savivaldybės biudžetinių įstaigų ir savivaldybės administracijos padalinių, nurodytų savivaldybės tarybos patvirtintame savivaldybės biudžete, vadovai. Asignavimai perduodami pagal asignavimų valdytojų pateiktas paraiškas, kurių pagrindu sudaromos biudžetinių įstaigų ir programų finansavimo suvestinės. Asignavimų valdytojai skirtus biudžeto asignavimus turi naudoti pagal nustatytą paskirtį, užtikrinti programų vykdymo ir paskirtų asignavimų naudojimo teisėtumą, ekonomiškumą, efektyvumą ir rezultatyvumą ir teikti finansinę atskaitomybę Finansų skyriui. Savivaldybės biudžeto įvykdymo suvestinę apyskaitą rengia Finansų skyrius, remdamasis į savivaldybės biudžetą gautų pajamų ir asignavimų valdytojų panaudotų asignavimų ataskaitomis. Finansų ministerijai suvestinė savivaldybės biudžeto įvykdymo apyskaita teikiama jos nustatyta tvarka ir terminais. Savivaldybės tarybai Savivaldybės biudžeto įvykdymo apyskaita teikiama tvirtinti Savivaldybės tarybos reglamente nustatyta tvarka ir terminais pagal Biudžeto sandaros įstatyme nurodytus rodiklius.

Rokiškio rajono savivaldybės kontrolieriaus tarnyba atliko finansinius auditus visuose apyskaitos sudarymo lygiuose ir vertino: asignavimų valdytojų parengtas finansines ataskaitas (audituota 51,5 proc. panaudotų savivaldybės biudžeto asignavimų), Finansų ministerijai pateiktas suvestines finansines ataskaitas bei savivaldybės tarybai pateiktos tvirtinti savivaldybės biudžeto įvykdymo apyskaitos projektą. Remiantis auditų duomenimis parengta Išvada dėl pateiktos tvirtinti Rokiškio rajono savivaldybės 2005 metų biudžeto įvykdymo apyskaitos ir Išvados priedas.

Audito apimties apribojimai, nustatyti teisės aktu: dauguma patvirtintų savivaldybės biudžeto pajamų surenkama per Valstybinę mokesčių inspekciją, kuri nepriklauso kontroliuojamiems subjektams, be to, savivaldybei nereikia sudaryti suvestinio visos savivaldybės biudžeto išlaidų sąmatų vykdymo balanso.

2005 METŲ BIUDŽETO SUDARYMAS IR VYKDYMAS

Planavimas. Rokiškio rajono savivaldybės tarybos 2005 m. sausio 21 d. sprendimu Nr. TS-1.15 patvirtintas Rokiškio rajono savivaldybės biudžetas 2005 metams – 52653,1 tūkst. Lt pajamų ir išlaidų.

Patikslintas 2005 metų pajamų ir išlaidų planas, Apyskaitos duomenimis, – 55834,7 tūkst. Lt, tai yra 3181,6 tūkst. Lt arba 6 proc. didesnis už patvirtintą metų pradžioje.

Pajamų ir išlaidų planas padidintas 3504,4 tūkst. Lt:

- 301,0 tūkst. Lt – papildomai gauta ir paskirstyta bendrosios dotacijos kompensacija;
- 278,4 tūkst. Lt – gautomis ir paskirstytomis tarpusavio atsiskaitymų lėšomis;
- 469,7 tūkst. Lt - nukreipus išlaidoms dengti metų pradžios biudžetinių lėšų likutį;
- 2454,4 tūkst. Lt - paskirstytomis lėšomis, padidinus Gyventojų pajamų mokesčio planą (2364,5 tūkst. Lt) ir pajamų iš baudų ir konfiskacijų pajamų planą (89,9 tūkst. Lt);
- 0,9 tūkst. Lt - iš kitų savivaldybių gautomis ir perduotomis moksleivių krepšelio lėšomis.

Pajamų ir išlaidų planas sumažintas 322,8 tūkst. Lt:

- 263,3 tūkst. Lt - sumažinus specialią tikslinę dotaciją;
- 59,5 tūkst. Lt patikslinus specialiujų programų sąmatas.

Pajamų plano vykdymas. 2005 metų Rokiškio rajono savivaldybės biudžeto pajamos, Apyskaitos duomenimis, – 58295,9 tūkst. Lt. Patikslintas 2005 metų savivaldybės biudžeto pajamų planas įvykdytas 104,4 proc., virš plano gauta 2461,2 tūkst. Lt pajamų. Palyginti su praėjusiais metais pajamų gauta 3620,2 tūkst. Lt daugiau.

Pajamų planas įvykdytas ir viršytas beveik pagal visas pajamų rūšis. Tačiau negauta 492,4 tūkst. Lt planuoto nekilnojamo turto mokesčio, 3,5 tūkst. Lt paveldėjimo ir dovanojimo mokesčio ir 61,6 tūkst. Lt mokesčio už aplinkos teršimą.

Rokiškio rajono savivaldybės biudžeto pajamų vykdymas pagal pajamų susidarymo šaltinius pateiktas 1 lentelėje.

Išlaidų plano vykdymas. 2005 metų Rokiškio rajono savivaldybės biudžeto išlaidos, Apyskaitos duomenimis, – 54768,4 tūkst. Lt. Patikslintas išlaidų planas įvykdytas 98,1 proc., nepanaudota 1066,3 tūkst. Lt. Išlaidų planas neįvykdytas dėl to, kad metų eigoje buvo skirtos savivaldybės biudžeto lėšos Juodupės valymo projekto darbams apmokėti, kurias vėliau atstatė Nacionalinė mokėjimo agentūra (881,8 tūkst. Lt) ir dėl kitų neperduotų asignavimų arba gražintų nepanaudotų metų pabaigoje lėšų (184,5 tūkst. Lt).

Rokiškio rajono savivaldybės biudžeto išlaidų vykdymas pagal valstybės funkcijas pateiktas 2 lentelėje, pagal asignavimų valdytojus - 3 lentelėje.

Kreditorinio įsiskolinimo pokyčiai. Kreditorinis įsiskolinimas (biudžeto lėšomis) 2005 m. sausio 1d. sudarė 13119,5 tūkst. Lt arba 24,8 proc. viso biudžeto išlaidų, 2005 m. gruodžio 31 d. sudarė 12711,6 tūkst. Lt. arba 23,2 proc. viso biudžeto išlaidų. Palyginti su praėjusiais metais kreditorinis įsiskolinimas sumažėjo 407,9 tūkst. Lt arba 3,1 proc. (Praėjusiais metais sumažėjo 18,8 proc.). Atsižvelgiant į tai, kad 2005 metais 877,6 tūkst. Lt savivaldybei buvo skirta 1997 - 2000 metais negautoms pajamoms iš dalies padengti (kuri pagal LR 2005 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo 4 str. skiriama kreditoriniams įsiskolinimui, susidariusiam 2005 m. sausio 1d. iš dalies dengti), tai kreditorinis įsiskolinimas savivaldybėje nesumažėjo, o 469,7 tūkst. Lt padidėjo. Tai rodo, kad pati savivaldybė kreditorinio įsiskolinimo mažinimui skyrė nepakankamai dėmesio.

Pagal daugumą išlaidų straipsnių kreditorinis įsiskolinimas mažėjo. Kreditorinis įsiskolinimas padidėjo pagal elektros energijos, ryšių paslaugų, transporto, spaudinių, vandentiekio ir kanalizacijos, subsidijų bei socialinių pašalpų straipsnius. Iš visų išlaidų daugiausia padidėjo įsiskolinimas subsidijoms 514,2 tūkst. Lt., o sumažėjo šildymui 665,7 tūkst. Lt.

Paskolos nedidėjo ir liko tame pačiame lygyje - 9794,0 tūkst. Lt.

Rokiškio rajono savivaldybės kreditorinio įsiskolinimo analizė pagal išlaidų straipsnius pateikta 4 lentelėje.

Pagrindiniai savivaldybės biudžeto 2001 - 2005 m. rodikliai pateikti 5 lentelėje, paskolų rodikliai ir 1997 - 2005 m. pokyčiai - 6 lentelėje.

FINANSINIŲ AUDITŲ REZULTATAI

Kontrolieriaus tarnyba pagal patvirtintą veiklos planą atliko Rokiškio rajono savivaldybės suvestinės finansinės atskaitomybės, pateiktos Finansų ministerijai finansinį auditą ir didžiausią savivaldybės biudžeto dalį - 51,5 procento - valdančio Rokiškio rajono savivaldybės švietimo skyriaus finansinės atskaitomybės finansinį auditą. Finansinio audito išvadose pareiškėme sąlyginę nuomonę apie finansines ataskaitas. Sąlyginė nuomonė reiškia, kai auditoriai nustato tam tikrų teisės aktų pažeidimų, nukrypimų nuo priimtų apskaitos sistemos, įskaitant netinkamą apskaitos tvarkymą, faktų ir sumų neatitikimą finansinėse ataskaitose, tačiau pastebėtus trūkumus galima lengvai pašalinti, o klaidas ištaisyti.

Dalykai, turėję įtakos auditoriaus nuomonei:

Rokiškio rajono savivaldybės biudžeto įvykdymo ataskaita (suvestinė).

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 17 str. 12 punktą tikslinti biudžetą suteikia teisę tik savivaldybės tarybai. Be Rokiškio rajono savivaldybės tarybos sprendimo 8,5 tūkst. sumažintas Rokiškio rajono savivaldybės biudžeto pajamų už teikiamas paslaugas planas Lt, 1,7 tūkst. Lt padidintas Rokiškio rajono savivaldybės administracijos direktoriaus rezervas (liko nepervesta), 0,2 tūkst. Lt sumažintas Kazliškio seniūnijos biudžeto asignavimų planas bei 0,9 tūkst. Lt padidintas pajamų ir išlaidų planas perduotomis ir gautomis moksleivio krepšelio lėšomis.

Rokiškio rajono savivaldybės administracijos direktoriaus rezervo lėšos naudotos be savivaldybės tarybos nustatytų taisyklių, kaip to reikalauja Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 25 str. 2 dalis.

Lietuvos Respublikos 2005 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo 5 str. nurodo, kad iš moksleivių mokymui patvirtintų asignavimų tarpusavyje suderintas sumas savivaldybės viena kitai perveda, kai mokiniai pereina iš vienos savivaldybės finansuojamos įstaigos į kitos savivaldybės finansuojamą. Pagal suderinimo aktus Rokiškio rajono savivaldybė turėjo gauti 17,9 tūkst. Lt, pervesti 15,9 tūkst. Lt. Faktiškai gauta ir pervesta 0,9 tūkst. Lt.

Rokiškio rajono savivaldybės skola 2005m. gruodžio 31 d. sudarė 9794,0 tūkst. Lt, tai yra 36,5 procento patikslintų 2005 metų Rokiškio rajono savivaldybės biudžeto pajamų ir viršijo leistiną limitą 413,6 tūkst. Lt. Remiantis Finansų skyriaus duomenimis, visos 9794,0 tūkst. Lt paskolos 2005 m. gruodžio 31d. buvo trumpalaikės vidaus paskolos. Trumpalaikės paskolos gali būti paimtos biudžetinėmis metais laikinam pajamų trūkumui padengti, kai nepakanka šiam tikslui savivaldybės biudžeto apyvartos lėšų. Kadangi 2005 metais savivaldybė gavo viršplaninių pajamų ir laikino pajamų trūkumo nebuvo, todėl trumpalaikės paskolos negalėjo būti imamos, nes tai prieštarauja Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. kovo 26 d. nutarimo Nr. 345 “Dėl savivaldybių skolinimosi taisyklių patvirtinimo” 3 punkto reikalavimams. Faktiškai šiuo metu esančios paskolos yra senos paskolos, susidariusios 1999-2001 metais neviršijant tuo metu galiojusių leistinų limitų. Visoms paskoloms Rokiškio rajono savivaldybės tarybos sprendimu 2005 metais pratęsti gražinimo terminai.

Rokiškio rajono savivaldybės administracijos švietimo skyrius

Rokiškio rajono savivaldybės taryba savo sprendimais leido švietimo įstaigoms 266,1 tūkst. Lt sutaupyti moksleivio krepšelio darbo užmokesčiui lėšų perkelti į kitus išlaidų straipsnius ir panaudoti kitoms švietimo reikmėms. Tačiau moksleivio krepšelio lėšų sąmata nebuvo mažinama, tik išlaidos iš darbo užmokesčio ir socialinio draudimo išlaidų straipsnių perkeltos į kitus išlaidų straipsnius. Visos perskirstytos moksleivio krepšelio lėšos pateiktos Biudžeto išlaidų moksleivio krepšeliui finansuoti įvykdymo ataskaitoje (forma Nr. B—13 metinė), neįvertinant, kad 266,1 tūkst. Lt panaudota kitoms švietimo reikmėms finansuoti. Savivaldybėje neregamentuota sutaupyto moksleivio krepšelio lėšų perskirstymo tvarka, ką rekomenduoja Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. gruodžio 14 d. nutarimu Nr. 1520 patvirtintos Bendrojo lavinimo mokyklų finansavimo reformos nuostatos.

Mes negalėjome patvirtinti, kad skyriaus suvestinė debitorinio - kreditorinio įsiskolinimo 2005 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 6- metinė) yra teisinga dėl šių priežasčių:

- Suvestinės skyriaus Debitorinio - kreditorinio įsiskolinimo ataskaitos parodymai neatitinka Išlaidų sąmatų įvykdymo balanso duomenų: pagal balanso duomenis kreditorinis įsiskolinimas sudarė 1344,2 tūkst. Lt, debitorinio - kreditorinio įsiskolinimo ataskaitoje pateikta 1297,8 tūkst. Lt, arba 46,4 tūkst. Lt mažiau. Šie neatitikimai viršija 15,2 tūkst. Lt nustatytą toleruotinos klaidos šioje ataskaitoje lygį.

- Centralizuotoje buhalterijoje neregistruojamos gautos sąskaitos, dėl ko negalima patvirtinti, kad visos ūkinės operacijos, įvykusios 2005 metai, yra užfiksuotos apskaitoje.

- Atsiskaitymų su debitoriais ir kreditoriais apskaita tvarkyta nesilaikant Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos 9 punkto reikalavimų: pasibaigus atskaitiniam laikotarpiui apskaitos registruose nesumuotos bendros apyvartos ir neskaičiuoti likučiai.

Mes negalėjome patvirtinti Išlaidų sąmatų vykdymo 2005 m. gruodžio 31 d. balanso, sudaryto bendrai visoms centralizuotai apskaitą tvarkančioms švietimo įstaigoms ir kuris yra sudėtinė Švietimo skyriaus suvestinių finansinių ataskaitų dalimi, likučių teisingumo dėl to, kad Švietimo skyrius, tvarkydamas centralizuotai apskaitą tvarkančių įstaigų apskaitą, nesivadovavo Lietuvos Respublikos Finansų ministro 2005 m. gegužės 25 d. įsakymu Nr. 1K-170 patvirtintų Biudžetinių įstaigų apskaitos taisyklių nuostatomis. Buhalterinė apskaita tvarkoma ir atskaitomybės formos sudaromos bendrai visoms įstaigoms, išskyrus Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo ataskaitą (forma Nr. 2-metinė). Nėra su įstaigomis sudarytų sutarčių dėl apskaitos tvarkymo, todėl neaišku, kokias paslaugas centralizuota buhalterija atlieka biudžetinei įstaigai ir kokias finansinės atskaitomybės formas turi sudaryti centralizuota buhalterija.

Audito metu nustatytos klaidos ilgalaikio turto apskaitoje 774,8 tūkst. Lt, iš jų: neapskaityta ilgalaikio turto 373,2 tūkst. Lt, neapskaitytas turto nurašymas 103,7 tūkst. Lt, neteisingai atitaisyta klaida 268,5 tūkst. Lt, neapskaityti amortizaciniai atskaitymai 2005 m.

gruodžio mėn. įsigytam turtui 29,4 tūkst.Lt. Šių klaidų suma viršijo Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto apyskaitai nustatytą 317,3 tūkst. Lt toleruotiną klaidų sumą. Audito metu Švietimo skyrius informavo apie klaidų ištaisymą ir pateikė patikslintus Biudžeto išlaidų sąmatų įvykdymo balansus ir Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto apyskaitas (centralizuotos buhalterijos ir suvestines).

Atliekant metinę inventorizaciją, nesivadovauta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. birželio 3 d. nutarimu Nr. 719 patvirtintų Inventorizacijos taisyklių 60,62 ir 63 punktais: neinventorizuotos skolos, inventorizavimo apyrašai nesutikrinti su buhalterinės apskaitos duomenimis.

Audito metu nustatyta komandiruotės išlaidų 125 Lt permoka, paskaičius dienpinigius už 12 dienų vietoje priklausančių 2 dienų. Permokėti pinigai audito metu gražinti į kasą.

VIDAUS KONTROLĖ IR APSKAITA

Tęsiasi Vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo įgyvendinimas. Vidaus kontrolę sudaro finansinė kontrolė ir kitos kontrolės priemonės, kurias taiko ir už kurias atsakinga organizacijos vadovybė. Vidaus kontrolės srityje nustatome daugiausia trūkumų ir tuo pačiu šioje srityje įgyvendinama daugiausia rekomendacijų. Tačiau vadovų požiūris į vidaus kontrolę bei esamos kontrolės procedūros šiuo metu dar nepakankamos ir neužtikrina finansinės drausmės bei sudaro galimybę neefektyviai naudoti savivaldybės biudžeto asignavimus.

Mes pažymime **Rokiškio rajono savivaldybės administracijos** vadovų pažangą, vykdamas audito metu pateiktas rekomendacijas, šalinant nustatytus trūkumus ir tobulinant savivaldybės biudžeto lėšų planavimo, skirstymo ir naudojimo vidaus kontrolės sistemą bei finansų valdymą: Rokiškio rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2005 m. lapkričio 22 d. įsakymu Nr. AV-617 patvirtintos finansų kontrolės taisyklės finansų skyriuje, Rokiškio rajono savivaldybės tarybos 2005 m. gruodžio 16 d. sprendimu Nr. TS-13.187 patvirtintos Rokiškio rajono savivaldybės biudžeto rengimo, vykdymo ir atskaitomybės taisyklės.

Audito metu Rokiškio rajono savivaldybės kontrolieriaus tarnyba 2005 m. gruodžio 14 d. raštu Nr. 3.6-15 informavo administracijos vadovybę apie nustatytus ar nepašalintus trūkumus ir pateikė rekomendacijas rizikai mažinti ir valdyti. Liko neįgyvendinta Kontrolieriaus tarnybos rekomendacija, kad visi savivaldybės administracijos padaliniai - skyriai, kurių vadovai yra asignavimų valdytojai, teiktų biudžetinių įstaigų finansinę atskaitomybę (įskaitant ir Biudžeto išlaidų sąmatų vykdymo balansą), kaip to reikalauja Lietuvos Respublikos finansų ministro 2005 m. gegužės 25 d. įsakymu Nr. 1K-170 patvirtintų Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos organizavimo taisyklių 28 punktas. Šiuo metu pilną finansinę atskaitomybę teikia tik du Rokiškio rajono savivaldybės administracijos skyriai: Švietimo ir Žemės ūkio.

Nevisiškai įgyvendinta ir Kontrolieriaus tarnybos rekomendacija, kad visos atskaitomybės formos būtų pasirašytos asignavimų valdytojų. Pagal Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 7 straipsnį už paskirtų asignavimų panaudojimą, finansinės atskaitomybės rengimą ir pateikimą atsako asignavimų valdytojai. Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 4 straipsnis nurodo, kad savivaldybių asignavimų valdytojai yra savivaldybių biudžetinių įstaigų ar savivaldybės administracijos padalinių, nurodytų savivaldybės tarybos patvirtintame savivaldybės biudžete, vadovai. Tvirtinant Rokiškio rajono savivaldybės 2005 metų biudžetą, nenurodytas asignavimų valdytojas kitoms savivaldybės išlaidoms (patikslinti asignavimai 361,1 tūkst. Lt.) Iš pateiktų ataskaitų matyti, kad didžiąją dalį šių lėšų administruoja savivaldybės administracijos direktorius, išskyrus Viešosios tvarkos palaikymo programą (51,2 tūkst. Lt), kurios įvykdymo ataskaitą pasirašė Kultūros, turizmo ir ryšių su užsienio šalimis vedėjas, bei Vaikų vasaros poilsio programą (10,0 tūkst. Lt), kurios įvykdymo ataskaitą pasirašė Socialinės paramos ir sveikatos skyriaus vedėjas. Ne asignavimų valdytojai - skyrių vedėjai, bet Rokiškio rajono savivaldybės administracijos direktorius pasirašė ataskaitas apie Rokiškio rajono savivaldybės administracijos Žemės ūkio skyriui skirtų biudžeto asignavimų panaudojimą (1441,4 tūkst. Lt), Architektūros ir paveldosaugos skyriui skirtų biudžeto asignavimų panaudojimą (80,0 tūkst. Lt) bei kitas atskaitomybės formas. Šie faktai rodo ataskaitų teisėtumo, atsakomybės už panaudotus asignavimus ir finansų kontrolės trūkumus.

Rokiškio rajono savivaldybės administracijos Švietimo skyriuje audito metu nustatyta trūkumų, vykdam Lietuvos Respublikos Vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo nuostatas bei taikant Lietuvos Respublikos Finansų ministro 2003 m. gegužės 8 įsakymu Nr. IK-123 patvirtintus Minimalius finansų kontrolės reikalavimus:

Švietimo skyriuje neregamentuotas švietimo skyriaus centralizuotos buhalterijos darbo organizavimas, finansinės atskaitomybės rengimas ir pateikimas, nesudarytos sutartys su įstaigomis, kurių apskaita tvarkoma centralizuotai.

Nėra sukurtų aukščiausio lygio vidaus kontrolės procedūrų, kurios užtikrintų išankstinę, einamąją ir paskesniąją išlaidų planavimo, asignavimų perdavimo pavaldžioms įstaigoms, jų teisingo panaudojimo ir apskaitos kontrolę.

Nesant aiškiai reglamentuotų buhalterinės apskaitos vedimo tvarkų bei formų audito metu nebuvo galima įvertinti vidaus kontrolę ataskaitų sudarymo ir pateikimo srityje.

Švietimo skyriaus Finansų vidaus kontrolės taisyklėse nėra nustatyta, kokiais apskaitos dokumentais remiantis faktinių išlaidų operacijos registruojamos apskaitos registruose, neatsižvelgta į veiklos pobūdį ir ypatumus, nes jose nenurodytos procedūros, kaip vyr. buhalterė ir kiti atsakingi už kontrolę darbuotojai tikrina ūkinių operacijų ir įvykių įregistravimo pagrįstumą.

Centralizuotoje buhalterijoje neregistruojamos išlaidas pateisinančios gautos sąskaitos, dėl ko negalima nustatyti, ar visos ūkinės operacijos, įvykusios 2005 metais yra užfiksuotos apskaitoje.

Skyriaus sudarytose Finansų kontrolės taisyklėse nėra aptarta kasos operacijų kontrolės procedūros, dėl ko neužtikrintas tinkamas pareigų atskyrimas: vyr. kasininkė pati išrašė kasos išlaidų orderius, vykdė grynųjų pinigų operacijas, tvarkė šių operacijų apskaitos registrus bei vykdė mokestinius pavedimus.

Audito metu nustatyti pastebėjimai skyriaus administracijai buvo nurodyti 2005 m. gruodžio 30 d. rašte Nr. 3.6-16. Skyriaus vadovybė reagavo į pastabas, reglamentuoja apskaitą bei vykdo kitas vidaus kontrolės klausimais pateiktas rekomendacijas.

STRATEGINIS PLANAVIMAS IR PROGRAMINIS BIUDŽETAS

Viešajame sektoriuje ypač svarbus tampa ne formalus teisės aktų laikymasis, o efektyvus, rezultatyvus ir ekonomiškąs valdymas. Valstybėje, skatinant viešojo sektoriaus veiklą orientuoti ne į struktūrą išlaikymą, o į rezultatus, sukurtas teisinis pagrindas programiniam biudžetui, Vyriausybė patvirtino strateginio planavimo metodiką, kurią savivaldybės gali taikyti papildydamos ją pagal savo poreikius.

Strateginis planavimas - tai sistema, užtikrinanti visą valdymo procesą, numatantį kaip efektyviausiai panaudoti turimus ir planuojamus gauti finansinius, materialinius ir darbo išteklius misijai vykdyti, numatytiems tikslams pasiekti, šio proceso realizavimą, taip pat veiklos stebėseną ir atsiskaitymas už rezultatus. Institucijos misijai įgyvendinti rengiami institucijos strateginiai tikslai. Strateginiams tikslams įgyvendinti rengiamos programos. Šiuo metu Rokiškio rajono savivaldybė turi patvirtinusi Rokiškio rajono plėtros strateginį planą iki 2015 m. (ilgalaikė strategija). Tačiau rajono savivaldybės asignavimų valdytojai ir institucijos neturi parengtų strateginių veiklos planų, kurie atsiremtų į ilgalaikę rajono strategiją ir būtų susieti su biudžeto ir kitų išteklių planavimu (programomis). Todėl mes neturėjome galimybių vertinti asignavimų valdytojų parengtų programų, nes jų ir nebuvo. Bet svarbiausia yra tai, kad strateginiai planai ir programos būtų rengiami ne tam, kad juos reikia parengti, bet tam, kad jie būtų naudojami priimant sprendimus, vertinant veiklą ir rezultatus. Mūsų mokesčių mokėtojai taip pat turi teisę žinoti, kas pasiekta panaudojant savivaldybės biudžeto asignavimus ir kitus išteklius. Mūsų pareiga - tai pasakyti.

REKOMENDACIJOS

Dėl 2005 metų finansinės atskaitomybės finansinių auditų metu neištaisyty klaidų, trūkumų pašalinimo, apskaitos procesų sutvarkymo, vidaus kontrolės stiprinimo Kontrolieriaus tarnyba pateikė rekomendacijas audituotiems subjektams, kurie per nustatytą terminą turės informuoti apie jų vykdymą.

7 lentelėje pateikiame informaciją apie praeitų metų Išvados priede pateiktų rekomendacijų įgyvendinimą.

Atsižvelgiant į auditų rezultatus ir toliau siūlome:

1. Stiprinti savivaldybės biudžeto planavimo ir atsiskaitymo už jo įvykdymą kontrolę. Pasiiekti, kad būtų sudaromas programinis biudžetas, susietas su strateginiu planavimu.
2. Stiprinti visų lygių vidaus kontrolę.
3. Siekti kreditorinio įsiskolinimo mažėjimo. Mažinti paskolas.
4. Didesnę dėmesį skirti apskaitos procesams savivaldybės įstaigose ir institucijose tobulinti.

Išvadą ir Išvados priedą parengė:

Danguolė Namajūnienė, Rokiškio rajono savivaldybės kontrolierė

ROKIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS BIUDŽETO PAJAMOS

tūkst.Lt

	Pajamos	Faktiškai gauta pajamų 2004m	2005 m. pajamos				Palyginta su 2004 m	
			Patvirtinta biudžete	Patikslintas planas	Faktiškai gauta	Palyginta su patikslintu planu		Įvykdyto procentas
1.	Savivaldybės pajamos	15033,4	14207,1	17071,7	17721,9	+650,2	103,8	+2688,5
	Gyventojų pajamų mokestis	9994,0	8153,0	10517,5	11079,2	+561,7	105,3	+1085,2
	Žemės mokestis	609,0	420,0	420,0	730,1	+310,0	173,8	+121,1
	Nekilnojamo turto mokestis	2051,3	1675,0	1675,0	1182,6	-492,4	70,6	-868,7
	Paveldėjimo ir dovanojimo turto mokestis	22,8	15,0	15,0	11,5	-3,5	76,7	-11,3
	Žemės nuomos mokestis	784,0	507,0	507,0	702,3	+195,3	138,5	-81,7
	Valstybės rinkliavos	88,4	50,0	50,0	83,0	+33,0	166,0	-5,4
	Pajamos iš paslaugų	833,7	1089,8	1030,3	1052,9	+22,6	102,2	+219,2
	Pajamos iš baudų ir konfiskacijų	299,9	220,0	309,9	380,7	+70,8	122,8	+80,8
	Mokestis už aplinkos teršimą	332,7	325,0	325,0	263,4	-61,6	81,0	-69,3
	Kitos nemokestinės pajamos	17,6	15,0	15,0	29,2	+14,2	194,7	+11,6
	Metų pradžios likučiai		1737,3	2207,0	2207,0		100,0	+2207,0
2.	Valstybės biudžeto lėšos	39638,7	38446,0	38762,1	40573,1	+1811,0	104,7	+934,4
	GPM išlaidų struktūros skirtumams išlyginti	6514,0	6246,0	6246,0	7740,0	+1494,0	123,9	+1226,0
	GPM šio mokesčio pajamoms išlyginti	1995,0	2679,0	2679,0	2996,0	+317,0	111,8	+1001,0
	Speciali tikslinė dotacija	29307,3	29297,0	29033,7	29033,7		100,0	-273,6
	Bendrosios dotacijos kompensacija	1653,0	224,0	525,0	525,0		100,0	-1128,0
	Lėšos, gautos pagal tarpusavio atsiskaitymus	169,4	-	278,4	278,4		100,0	+109,0
3.	Iš kitų savivaldybių gautos moksleivio krepšelio lėšos	3,6		0,9	0,9		100,0	-2,7
	Iš viso pajamų (1+2+3)	54675,7	52653,1	55834,7	58295,9	+2461,2	104,4	+3620,2

BIUDŽETO IŠLAIDŲ PLANO VYKDYMAS PAGAL VALSTYBĖS FUNKCIJAS

tūkst. Lt

Eil. Nr.	Valstybės funkcijos	Kasinės 2004m. išlaidos	2005 m. išlaidų plano vykdymas				Palyginta su 2004m.
			Patikslintas planas	Kasinės išlaidos	Palyginta su planu	Įvykdyto proc.	
1	Bendros valstybės paslaugos	4434,4	4569,5	4546,5	-23,0	99,5	+112,1
2	Gynyba	113,4	153,8	153,8	-	100,0	+40,4
3	Viešoji tvarka ir visuomenės apsauga	1139,7	1155,8	1155,8	-	100,0	+16,1
4	Ekonomika	4024,5	3683,6	3682,2	-1,4	100,0	-342,3
5	Aplinkos apsauga	487,8	568,3	484,0	-84,3	85,2	-3,8
6	Būstas ir komunalinis ūkis	2900,6	2828,7	2043,2	-785,5	72,2	-857,4
7	Sveikatos priežiūra	63,5	246,2	246,2	-	100,0	+182,7
8	Poilsis, kultūra ir religija	3578,9	3898,8	3840,2	-58,6	98,5	+261,3
9	Švietimas	29246,1	31512,1	31425,0	-87,1	99,7	+2178,9
10	Socialinė apsauga	6852,2	7217,0	7190,6	-26,4	99,6	+338,4
	Iš viso išlaidų	52841,1	55833,8	54767,5	-1066,3	98,1	+1926,4
	Kitoms savivaldybėms perduotos moksleivių krepšelio lėšos	3,6	0,9	0,9	-	100,0	-2,7
	Iš viso išmokų	52844,7	55834,7	54768,4	-1066,3	98,1	+1923,7

BIUDŽETO IŠLAIDŲ PLANO VYKDYMAS PAGAL ASIGNAVIMŲ VALDYTOJUS
tūkst.Lt

Eil. Nr.	Paskirto asignavimų valdytojo pavadinimas	Patikslintas planas	Kasinės išlaidos tūkst. Lt	Skirtumas + -	Pastabos
1	Savivaldybės administracija	3273,9	3262,8	-11,1	
2	Savivaldybės kitos išlaidos	361,1	358,8	-2,3	
3	Socialinės paramos ir sveikatos skyrius	3764,6	3759,5	-5,1	
4	Kultūros, turizmo ir ryšių su užsienio šalimis skyrius	132,5	132,5	-	
5	Ekonomikos ir turto valdymo skyrius	1560,0	1557,0	-3,0	
6	Kraštotvarkos ir investicijų skyrius	3161,5	2267,0	-894,5	
7	Architektūros ir paveldosaugos skyrius	415,0	334,2	-80,8	
8	Finansų skyrius	1175,0	1174,2	-0,8	
9	Žemės ūkio skyrius	1441,4	1441,4	-	
10	Priešgaisrinė tarnyba	1084,6	1084,6	-	
11	Švietimo skyrius	28206,9	28204,9	-2,0	Audituota
12	Kultūros rūmai	618,0	618,0	-	
13	Krašto muziejus	714,0	714,0	-	
14	Viešoji biblioteka	1092,3	1092,3	-	
15	Kūno kultūros ir sporto centras	688,7	688,7	-	
16	Savivaldybės archyvas	125,1	125,1	-	
17	Socialinės paramos centras	177,0	176,5	-0,5	
18	Juodupės seniūnija	1102,8	1099,5	-3,3	
19	Jūžintų seniūnija	444,2	440,7	-3,5	
20	Kamajų seniūnija	939,3	910,6	-28,7	
21	Kazliškio seniūnija	318,9	315,5	-3,4	
22	Kriaunų seniūnija	342,0	340,0	-2,0	
23	Obelių seniūnija	890,0	889,9	-0,1	
24	Pandėlio seniūnija	1028,2	1016,1	-12,1	
25	Panemunėlio seniūnija	590,2	590,2	-	
26	Rokiškio kaimiškoji seniūnija	984,0	975,9	-8,1	
27	Rokiškio miesto seniūnija	1202,6	1197,6	-5,0	
	Iš viso	55833,8	54767,5	-1066,3	

KREDITORINIO ĮSISKOLINIMO (BIUDŽETO LĖŠOMIS) 2005 M. POKYČIAI

tūkst. Lt

Eil. Nr.	Pavadinimas	Metų pradžiai	Metų pabaigai	Pasikeitimas + -
1	Išlaidos	3293,6	2909,6	-384,0
1.1	Darbo užmokestis ir soc. draudimas	1560,0	1385,6	-174,4
1.1.1	Darbo užmokestis	1024,5	960,2	-64,3
1.1.2	Soc. draudimas	535,5	425,4	-110,1
1.2	Prekių ir paslaugų naudojimas	1160,8	426,1	-734,7
1.2.1	Mityba	11,7	7,2	-4,5
1.2.2	Šildymas	909,9	244,2	-665,7
1.2.3	Elektros energija	29,6	42,1	+12,5
1.2.4	Ryšių paslaugos	11,6	12,8	+1,2
1.2.5	Transporto išlaikymas	26,7	27,6	+0,9
1.2.6	Spaudiniai	2,3	2,4	+0,1
1.2.7	Kitos prekės	45,1	20,1	-25,0
1.2.8	Miestų ir gyvenviečių viešasis ūkis	28,0	12,8	-15,2
1.2.9	Vandentiekis ir kanalizacija	4,6	8,5	+3,9
1.2.10	Ilgalaikio turto einamasis remontas	6,5	3,2	-3,3
1.2.11	Kitos paslaugos	84,8	45,2	-39,6
1.3	Turto išlaidos			
1.4	Subsidijos		514,2	+514,2
1.5	Socialinės išmokos	558,4	583,7	+25,3
1.6	Kitos išlaidos	14,4	-	-14,4
2	Sandoriai su ilgalaikiu turtu	31,9	8,0	-23,9
2.1	Ilgalaikio turto įsigijimas	31,9	8,0	-23,9
2.1.1	Transporto priemonės	31,9	8,0	-23,9
3	Iš viso be paskolų(1+2)	3325,5	2917,6	-407,9
4	Finansinių įsipareigojimų vykdymas (paskolos)	9794,0	9794,0	-
5	Iš viso (3+4):	13119,5	12711,6	-407,9

2001-2005 METŲ ROKIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS BIUDŽETO RODIKLIAI

Eil. Nr.	Rodikliai	tūkst.Lt				
		2001 m.	2002 m.	2003m.	2004 m.	2005m.
1.	Pajamos (tūkst.Lt)	42925,0	47065,6	47578,9	54675,7	58295,9
	-palyginta su praėjusiais metais (proc.)	+2,2	+9,6	+1,1	+14,9	+6,6
	-palyginta su 2001 m. (proc.)		+9,6	+10,8	+27,4	+35,8
2.	Išlaidos (tūkst. Lt)	48022,2	48280,9	47384,6	52844,7	54768,4
	-palyginta su praėjusiais metais (proc.)	+3,6	+0,5	-1,9	+11,5	+3,6
	-palyginta su 2001 m. (proc.)		+0,5	-1,3	+10,0	+14,0
3.	Biudžeto deficitas - Biudžeto perteklius +	-5097,2	-1215,3	+194,3	+1831,0	3527,5
4.	Negauta planuotų pajamų - Gauta virš plano +	-782,2	-479,9	+815,1	+4407,6	+2461,2
5.	Kreditorinis įsiskolinimas (biudžeto lėšomis)	19696,9	17765,7	16157,0	13119,5	12711,6
	-palyginta su praėjusiais metais (proc.)	+3,3	-9,8	-9,1	-18,8	-3,1
	-palyginta su 2001 m. (proc.)		-9,8	-18,0	-33,4	-35,5
6.	Debitorinis įsiskolinimas	1104,8	833,5	282,1	203,9	171,2
	-palyginta su praėjusiais metais (proc.)	-67,0	-24,6	-66,2	-27,7	-16,0
	-palyginta su 2001 m. (proc.)		-24,6	-74,5	-81,5	-84,5

PASKOLOS IR PALŪKANOS 1997 -2005 M.

Eil. Nr.	Laikotarpis (metai)	Paskolų likutis metų pabaigai iš viso	iš jų:			Sumokėta palūkanų bankams
			Valstybės biudžetui	Su valstybės garantija	Iš ūkio subjektų	
1.	1997	1848,0		1848,0		210,5
2.	1998	2537,4			2537,4	145,8
3.	1999	8294,0	1987,0		6307,0	385,6
4.	2000	11547,0	4013,0		7534,0	724,6
5.	2001	15417,7	4327,0	1088,7	10002,0	958,9
6.	2002	13030,7	2148,0	1088,7	9794,0	764,7
7.	2003	10882,7		1088,7	9794,0	463,9
8.	2004	9794,0			9794,0	449,7
9.	2005	9794,0			9794,0	323,2
	Iš viso					4426,9

**PRAEITŲ METŲ IŠVADOS PRIEDE PATEIKTŲ
REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMAS**

Eil. Nr.	Rekomendacijos punktas išvados priede	Rekomendacija	Informacija apie įvykdymą
1.	Dėl savivaldybės biudžeto planavimo	Viešosioms ir valstybės finansuojamoms įstaigoms savivaldybės biudžeto asignavimų neskirti, nes, vadovaujantis Biudžeto sandaros įstatymu, jų vadovai negali būti savivaldybės biudžeto asignavimų valdytojais	Įvykdyta, 2005m. biudžete neskirta.
		Siūlome aiškiai reglamentuoti ir tinkamai atskirti patvirtintiems asignavimų valdytojams jų funkcijas, kad jos apimtų visą asignavimų valdymo procesą: planavimą, vykdymą, apskaitą, atskaitomybę ir atsakomybę	Reglamentuota. 2005m. gruodžio 16d. tarybos sprendimu Nr. TS-13.187 patvirtintos savivaldybės biudžeto rengimo, vykdymo ir atskaitomybės taisyklės.
		Pasiekti, kad būtų sudaromas programinis biudžetas, susietas su strateginiu planavimu	Ši rekomendacija negalėjo būti 2005 m. įgyvendinta, nes jau buvo įpusėję metai.
		Sustiprinti finansų valdymo kontrolę	Sustiprinta. Direktorius 2005m. lapkričio 22d. įsakymu Nr. AV-617 patvirtintos Finansų kontrolės taisyklės Finansų skyriuje.
2.	Dėl vidaus kontrolės	Siūlome ir toliau siekti, kad viešieji juridiniai asmenys, vadovaudamiesi finansų ministro patvirtintais minimaliais finansų kontrolės reikalavimais, tvirtindami ir tikslindami finansų kontrolės taisykles, įvertintų savo veiklos ypatumus, veiklos riziką, organizacijos struktūrą, apskaitos būklę. Tai padėtų finansų kontrolės procedūras padaryti veiksmingesnes	Iš dalies
		Viešieji juridiniai asmenys, turėtų nuolat (ypač gavę vidaus kontrolės veiksmingumo vertinimą) peržiūrėti finansų kontrolės taisykles, apskaitos politikos dokumentą ir atlikti atitinkamus koregavimus.	Iš dalies
3.	Dėl kreditorinio įsiskolinimo mažinimo	Siūlome priimti konkrečias priemones kreditoriniam įsiskolinimui mažinti, numatant realius įsiskolinimų dengimo grafikus (gal net keletui metų) bei numatant skolų padengimo lėšų šaltinius;	Nepriimta
		Reglamentuoti bei sugriežtinti lėšų skyrimą ar perskirstymą per metus iš papildomai gautų ar nepanaudotų pagal paskirtį lėšų	Nepakankamai
		Pasiekti, kad nebūtų viršytas paskolų limitas.	Nepasiekta
4.	Dėl apskaitos	Didesnį dėmesį skirti: - apskaitos procesams savivaldybės įstaigose ir institucijose tobulinti;	Nepakankamas dėmesys
		- tinkamoms kompiuterinėms apskaitos programoms įsigyti;	„
		- biudžetinių įstaigų ir institucijų vadovų ir buhalterijos darbuotojų kvalifikacijai kelti	„
		Siekti, kad apskaitos politika būtų tinkamai reglamentuota	„